

บทบรรณาธิการ

ไพบุลย์ เสงสุวรรณ

รักษาการแทนหัวหน้าภาควิชาสตรีศึกษา

วารสารสตรีนิยมไทย “จุดยืน” (stance: the thai feminist review) จัดทำโดยศูนย์สตรีศึกษาและภาควิชาสตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และกำลังเติบโตในโลกสังคมวิชาการไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับฉบับปีที่ 9 เล่มที่ 2 นี้ รวบรวมผลงานบทความ 4 ชิ้น ที่พัฒนามาจากงานศึกษาและวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท อีกทั้งยังทำงานร่วมกับอาจารย์ด้วย ซึ่งมาจากสถาบันต่าง ๆ คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

บทความชิ้นแรกเรื่อง “ทวิตเตอร์กับการกลายเป็นช่องทางการตลาดของนักสร้างเนื้อหาทางเพศออนไลน์แฟนเพศวิดีชีชายขอบชาย” โดย ธนวุฒิ ศรีสวัสดิ์ ชี้ให้เห็นถึงนักสร้างเนื้อหาทางเพศวีดีชีชายขอบชายในออนไลน์แฟนคลับทวิตเตอร์ที่เป็นพื้นที่เสมือนในโลกออนไลน์ ใช้สร้างการตลาดของตนและขยายเครือข่ายทางสังคม ผ่านทุนกามารมณ์และเพศภาวะของความเป็นชาย อีกทั้งระเบียบวิธีการศึกษาที่ถือว่าเป็นจุดเด่นของงานชิ้นนี้ คือการบุกเบิกงานศึกษาด้านชาติพันธุ์วรรณาดิจิทัล ที่ยังเป็นสิ่งที่ค่อนข้างใหม่สำหรับสตรีศึกษา เพศภาวะและเพศวิดีชีศึกษาของไทย

บทความชิ้นที่สองเรื่อง “ประสบการณ์ของผู้หญิงไทยชนชั้นกลางกับงานดูแลในบริบทการเคลื่อนย้ายข้ามชาติ โดย นัฐชลีภรณ์ อินทุโส และมลิวลย์ เสนาวงษ์ เน้นประเด็นผู้หญิง แรงงาน-ชนชั้น และการเคลื่อนย้าย งานศึกษาชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านอายุ ระดับของทักษะอาชีพ ความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน และเครือข่ายทางสังคม ส่งผลต่อความแตกต่างของการเคลื่อนย้ายแรงงานด้านการดูแล โดยเฉพาะแรงงานที่มีทักษะสูงสามารถเข้าถึงการจ้างงานแบบทางการ และมีความมั่นคงในการทำงาน และรายได้มากกว่าแรงงานทักษะต่ำ ที่นอกจากจะมีสถานภาพที่ต้อยกว่าแล้วยังมีโอกาสเสี่ยงที่จะถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศจากลูกค้ามากอีกด้วย

บทความชิ้นที่สามเรื่อง “สถาบันอุดมศึกษาไทย : การดำเนินนโยบายส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น” โดย นนทศักดิ์ สีสุตซา และชีรา ทองกระจาย ชี้ให้เห็นปัญหาอุปสรรคของวิคิดเพศวิถีทัศน์ ที่ปิดกั้นกระบวนการ

ความหลากหลายทางเพศ ส่งผลต่อการเลือกปฏิบัติและความไม่เสมอภาคทางเพศ อีกทั้งยังเสนอมนทัศน์ว่าด้วยการนำมารวมทุกกลุ่มคน เพื่อข้ามพรมมองเพศแบบคู่ตรงข้าม

บทความชิ้นที่สี่เรื่อง “ความเปราะบางและเพศภาวะในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพสู่การสร้างอำนาจปกครองตนเองของแรงงานข้ามชาติหญิงเมียนมาที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19” โดย บุศรินทร์ เลิศขวลิตสกุล และอภิรักษ์ กาวิณชัย บทความเรื่องนี้ นำเสนอปัญหาความเปราะบางของการเป็นแรงงานข้ามชาติที่ซ้อนทับกับเพศภาวะของผู้หญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย ท่ามกลางการแพร่ระบาดของโควิด-19 และอำนาจของรัฐในการควบคุมสถานการณ์ฉุกเฉิน ภาระหนักตกอยู่ที่แรงงานหญิงข้ามชาติ ที่ต้องแบกรับในฐานะเมีย แม่ และลูกสาว ตามความคาดหวังของสังคม ดังนั้น พวกเขาต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้มีชีวิตรอดต่อไป

ในส่วนสุดท้าย วิทยานิพนธ์ปริทัศน์ ได้แก่ ดุษฎีนิพนธ์ของ Dr. Guo Sisi เรื่อง “งานปักกับการเสริมอำนาจและการชุดรีด : ความสัมพันธ์ระหว่างเพศภาวะของสตรีชาโนในยูนนานประเทศจีน” ซึ่งเป็นงานวิจัยบุกเบิกในสาขาวิชาสตรีศึกษาและเพศภาวะศึกษาที่ปรากฏขึ้นในประเทศจีน